

Városépítési Tanácsadó és Tervező Iroda
Korlátolt Felelősségű Társaság

H-1075 Budapest, Madách tér 3-4. Tel: 413-0959, Fax: 413-0958

Tiszaújváros

Településfejlesztési koncepciója

Vezetői összefoglaló

Jóváhagyott dokumentáció

2010. február hó

TÉMAVEZETŐK

Dr. Balogh Ákos
okl. kert- és tájépítész mérnök
TT-1 11-0008/04, TR1 11-0008/04,
K1 11-0008/04
VIRIDITAS Bt.
2500 Esztergom Aradi tér 2./A
Tel.: 0620/ 340 40 01
E-mail: viriditas@t-online.hu

Fodor-Dollmayer Petra
okl. tájépítész mérnök
VÁTI Városépítési Kft.
1075 Budapest, Madách tér 3-4.
Tel.: 061/413 09 59
Fax: 061/413 09 58
E-mail: pdollmayer@vatikft.hu

MUNKATÁRSÁK

Dr. Orosz Bálint
É1-3471/05, TT1-01-0940/1
VÁTI Városépítési Kft.
borosz@vatikft.hu

Puskás Péter
É1-05-0103/2007
Műépítész Kft.
puskaspeter@muepitesz.hu

Györe Mária
Okl. településmérnök
LARCHITETTO KFT.
la.urbekft@chello.hu

Vincze János
KÉ-T 05/0506
NÓVIA Mérnöki Iroda
noviakft@t-online.hu

Szoboszlai Gabriella
Szociálpolitikus
szgabi@t-email.hu

Fekete Tamás
Közgazdász
tiszaujvaros@dbble.hu

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
Dr. Orosz Bálint

TISZAÚJVÁROS HOSSZÚTÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA, ÖSSZEFOGLALÁS

Az EU tagság Tiszaúvárosnak európai versenyt jelent más hazai és külföldi városokkal, a Tiszaúvárosi kistérségnek más kistérségekkel

- a humán erőforrásért, a lakosság megtartásáért
- a pénzügyi forrásokért
- az egészséges környezetért.

A verseny a pénzügyi-gazdasági válsághelyzetben, a környezeti feltételek változása – klímaváltozás – hatására erősödik. Tiszaúváros jövőképét erre az egyetemes versenyre dolgoztuk ki, megalapozva a verseny felvállalhatóságát.

A város jövőképe

Tiszaúváros élhető, versenyképes és fenntartható város, mert az önkormányzat partneri kapcsolatot ápol polgáraival és vállalkozóival. Erős lokálpatriotizmus alapja a város fejlődésének, a bizalomépítés segíti a városrendezési célok megvalósítását.

Tiszaúváros térségi partner-kapcsolatokat épít a szomszédos városokkal (Polgár, Mezőcsát) és kistérségekkel. A három várossal és kistérségekkel együttműködve, erős kistérségi központot hoznak létre, hogy Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza által határolt térségben súlyponti szerephez jussanak. A város megyei, regionális, sőt megyéken és régiókon átívelő rendszergazda szerepek felvállalásával (tiszaúvárosi hajózás, logisztika stb.) tovább erősíti pozícióját a városhálózatban. Polgáraival, vállalkozóival, gazdálkodóival együttműködve kistérségi önkormányzataival, civil és versenyszférájával a térségi lokálpatriotizmus kialakítását segítik elő. Élhető, versenyképes és fenntartható kistérségi alakul ki Tiszaúváros kisugárzásaként.

A három város és kistérségei köré szerveződő kistérségi lokálpatriotizmusa segíti a lakosság megtartását, valamint a közös felkészülést a gazdasági és a társadalmi kihívásokra. A város és a kistérségi versenyszférájának gazdasági alkalmazkodását, a munkahelyi struktúra piaci igényekhez történő át- és átalakítását, a munkahelyteremtést polgárainak felkészítésével, (át)képzésével segíti. A Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza térségi központi fekvésből adódó szerepkör felvállalásával biztosítja a lakosság megújulását, az elvándorlás pótlását, a városok és a kistérségi közötti lakossági mobilitás támogatásával kiegyensúlyozott kistérségi központ kialakulását teszi lehetővé. A szerepkör tovább erősödhet a Mezőkövesdi Kistérség bekapcsolásával, a mezőkövesdi repülőtér és a Záhony – Miskolc – Budapest vasútvonal integrálásával.

A verseny felvállalása, Tiszaúváros kistérségi központ

A verseny felvállalását Tiszaúváros kiváló adottságai teszik lehetővé:

- erős gazdasági és ipari háttér,
- kiemelkedő szellemi kapacitás az iparban, a város menedzselésben, igazgatásban és a szolgáltatásban,
- környezeti, természeti adottságok: Tisza-, Sajó-völgy, természetvédelmi területek, rekreációs-, turisztikai-, és befektetési vonzerő.

A város önmagában, még kistérségével együtt is kis erőt képvisel a Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza háromszögben, ezért a verseny csak más városokkal és kistérségekkel együttműködve lehet eredményes. Ezért kell felvállalnia a kistérségi központi szerepet, a szomszéd városokkal és kistérségekkel együttműködve kistérségi központ kialakítását.

A központi szerep felvállalásának alapjai:

- közösségfejlesztés: Tiszaújváros önkormányzata és a városban élő civilek, vállalkozók, gazdálkodók között,
- kistérségi központi partnerség a kistérségi központok – Tiszaújváros, Polgár, Mezőcsát együttműködésével,
- valamint partnerhálózat a három kistérség települései és az agglomeráció települései között.

A három város (Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza) és vonzáskörzete súlypontjában, a mintegy 200-250 ezres munkaerő piac fókuszában, a kistérség, ezen belül Tiszaújváros és térsége központja lehet a mobil munkaerőnek. (Mindhárom város 20-30 perc alatt elérhető, rövidebb idő alatt mint ahogy Budapest külvárosából a városközpontba érhetnek az ott lakók.)

A kistérségi fejlesztés várható eredménye: a tiszaujvárosi, a Tiszaújvárosi kistérségi, és a Tiszaújváros – Polgár – Mezőcsát kistérségi tudat kialakulása, a lakossági kohézió erősödése, a lakosság helyben maradása, illetve kistérségen belüli költözéssel a korösszetételi arányok kiegyenlítődése. A városok előregedését – így Tiszaújvárosét is – kistérségi, kistérségi szociálpolitikával lehet ellensúlyozni, a lakáscserék – a fiatalok beköltözésének – támogatásával, a szociális gondoskodás kistérségi, kistérségi kiterjesztésével.

Tiszaújváros funkcióihoz igazodó tervi megközelítés

A városfejlesztési koncepció hosszú távra készül (7-15 éves előre tekintés). Erre az időtávra konkrét fejlesztési programok hiányában nem dolgozhatók ki projektek, csak a város előtt álló feladatokból levezethető intézkedések és azok komponensei. Az intézkedések komponenseiből lehet majd összeállítani a középtávú (3-5 öt év) integrált városfejlesztési stratégia (IVS) projektjeit.

Területi- és településtervezési megközelítésünk szerint a közösségfejlesztés a bizalomépítés eszköze. Ezért a külön módszertanok szerint készült (atomizált) tervek (városfejlesztési koncepció, IVS és városrendezési terv) kiváltására, egységes tervrendszer megalapozására tettünk javaslatot. A megközelítés segíti a várospolitikai tájékozódását, döntéseinek megalapozását, ugyanakkor jó munkaeszköz a Polgármesteri Hivatal munkatársainak.

Az egységes rendszer a városban élő közösségek számára átlátható, jól értelmezhető, kontrollálható. A kistérségi közösségfejlesztés érdekében javasoljuk a módszer átvételének elősegítését a partner városok számára, támogatva ezzel a központot alkotó városok integrációját. Az átlátható, adaptálható tervi struktúra alkalmas a területi és a települési tervek harmonizálására, a kistérségi bizalom építésére a kistérségi partnerhálózat települései között.

A fejlesztési koncepcióban szereplő intézkedések és komponenseik összeállításánál három forrásra támaszkodtunk:

- a helyzetfeltárásból levezethető SWOT elemzés erősségeinek kibontása, gyengeségeinek mérséklése után, a támogató lehetőségek feltárása, a gátló tényezők – a gyengeségek – megismerésére,
- az Önkormányzat értékgazdálkodási gyakorlatából, az önkormányzati rendeletekből, határozatokból kibontható, illetve a képviselőtestületi szakbizottságok tagjaival készített interjúkból levezethető javaslatok feldolgozására,
- a város civil- és versenyszféráját foglalkoztató kérdések feltárása (városi televízió, Tiszaújvárosi évkönyv, polgármesteri hivatali interjúk).

Fejlesztési stratégia

A kistérségi központtá váló város célja: a nagytérségi (az európai, a magyarországi, az Észak-Magyarországi, a szomszédos Észak-alföldi Régió valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén, a szomszédos Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár megyei) rendezési tervekkel és/vagy fejlesztési programokkal összecsengő „egyetemes” cél *környezeti-természeti, társadalmi-gazdasági, települési/térségi-táji élhetőség, versenyképesség és fenntarthatóság*. Ennek megfelelően három stratégiai főirányba rendeztük az intézkedéseket

- „I” ÉLHETŐSÉGI (LAKOSSÁGMEGTARTÓ) STRATÉGIAI FŐIRÁNY
- „II” VERSENYKÉPESSÉGI STRATÉGIAI FŐIRÁNY
- „III” FENNTARTHARTÓSÁGI STRATÉGIAI FŐIRÁNY

A fenntarthatóság – ami az önkormányzat kompetenciája – biztosítja az élhetőség és a versenyképesség egyensúlyát.

A fejlesztési stratégia nyitott. A Tiszaújvárosi kistérségi stratégia és a Tiszaújváros – Polgár – Mezőcsát kistérségi stratégiája a tiszaujvárossal harmonizálható, az egységes stratégia kidolgozható. A stratégiai főirányokhoz tartozó partner városok (Polgár, Mezőcsát), és a kistérségek tervezett intézkedései összehangolhatók, a közös kompetencián túlmutató elképzelések lobbyprogramokba összegezhetők. Így lehetővé válik a lobbytevékenység mentén a rendszergazda szerep felvállalása, akár a Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza térségen túlmutató problémák megoldásában (pl. tiszai hajózás) is.